

Dokument z posiedzenia

B8-0156/2018

12.3.2018

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczenia Komisji

zgodnie z art. 123 ust. 2 Regulaminu

w sprawie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw w świetle niedawnej sprawy Embraco
(2018/2633(RSP))

Marco Affronte, Philippe Lamberts, Terry Reintke
w imieniu grupy Verts/ALE

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw w świetle niedawnej sprawy Embraco (2018/2633(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 6, 9, 151, 152, 153 ust. 1 i 2, 173 i 174 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 14, 27 i 30 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając Europejską kartę społeczną,
- uwzględniając dyrektywę Rady 98/59/WE z dnia 20 lipca 1998 r. w sprawie zbliżania ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do zwolnień grupowych¹,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/14/WE z dnia 11 marca 2002 r. ustanawiającą ogólne ramowe warunki informowania i przeprowadzania konsultacji z pracownikami we Wspólnocie Europejskiej²,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1309/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji (2014–2020) i uchylecia rozporządzenia (WE) nr 1927/2006³,
- uwzględniając rezolucję Rady z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw⁴,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 31 marca 2005 r. zatytułowany „Restrukturyzacje i zatrudnienie. Antycypacja i towarzyszenie restrukturyzacji na rzecz poprawy zatrudnienia: rola Unii Europejskiej” (COM(2005)0120) oraz odnośną opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 14 grudnia 2005 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 13 grudnia 2013 r. „Unijne ramy jakości na rzecz przewidywania zmian i restrukturyzacji” (COM (2013)0882),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 stycznia 2013 r. zawierającą zalecenia dla Komisji w sprawie informowania pracowników i konsultowania się z nimi, przewidywania restrukturyzacji i zarządzania nimi⁵,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 marca 2013 r. w sprawie planu działania w

¹ Dz.U. L 225 z 12.8.1998, s. 16.

² Dz.U. L 80 z 23.3.2002, s. 29.

³ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 855.

⁴ Dz.U. C 39 z 18.2.2003, s. 3.

⁵ Dz.U. C 440 z 30.12.2015, s. 23.

- zakresie energii do roku 2050 – przyszłość z energią¹,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 lutego 2013 r. pt. „Społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw: rozliczalne, przejrzyste i odpowiedzialne zachowanie przedsiębiorstw a trwały wzrost²,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 lutego 2013 r. w sprawie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw: dbanie o interesy obywateli a droga do trwałego ożywienia gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu³,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie reindustrializacji Europy z myślą o promowaniu konkurencyjności i trwałego rozwoju⁴,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 lipca 2015 r. w sprawie inicjatywy w zakresie zielonego zatrudnienia: pełne wykorzystanie potencjału zielonej gospodarki pod względem tworzenia miejsc pracy⁵,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 5 października 2016 r. w sprawie potrzeby europejskiej polityki reindustrializacji w świetle niedawnych spraw Caterpillar i Alstom⁶,
 - uwzględniając Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka,
 - uwzględniając art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w lutym 2018 r przedsiębiorstwo Embraco ogłosiło zamknięcie swojego zakładu produkcyjnego w Riva di Chieri we Włoszech i zapowiedziało przeniesienie go na Słowację, zgodnie z doniesieniami motywowane zachętami ekonomicznymi i podatkowymi, które obiecał mu rząd słowacki i które mają zostać sfinansowane po części z pomocy państwa i funduszy europejskich; mając na uwadze, że w związku z tym blisko 500 pracowników w Riva di Chieri zostanie zwolnionych;
- B. mając na uwadze, że społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw oznacza, że przedsiębiorstwa ponoszą odpowiedzialność za wpływ, jaki wywierają na społeczeństwo; mając na uwadze, że społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw jest ważna dla zapewnienia trwałości, konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw i gospodarki UE; mając na uwadze, że jest ona korzystna również z punktu widzenia praw pracowników, zarządzania ryzykiem i oszczędności kosztów;
- C. mając na uwadze, że przedsiębiorstwa przeprowadzające restrukturyzację powinny postępować w sposób odpowiedzialny społecznie, a doświadczenie wykazało, że zrównoważona pod względem społecznym i ekonomicznym restrukturyzacja wymaga dialogu społecznego ze specjalnym naciskiem na informowanie pracowników i konsultowanie się z nimi;

¹ Dz.U. C 36 z 29.1.2016, s. 62.

² Dz.U. C 24 z 22.1.2016, s. 28.

³ Dz.U. C 24 z 22.1.2016, s. 33.

⁴ Dz.U. C 482 z 23.12.2016, s. 89.

⁵ Dz.U. 265 z 11.8.2017, s. 48.

⁶ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0377.

- D. mając na uwadze, że zgodnie z art. 9 TFUE Unia ma dążyć do osiągnięcia wysokiego poziomu zatrudnienia, zapewniania odpowiedniej ochrony socjalnej oraz zwalczania wykluczenia społecznego we wszystkich swoich działaniach i obszarach polityki;
 - E. mając na uwadze, że likwidacja wielkich korporacji i wynikające z niej zwolnienia często wywierają negatywny wpływ na sieć lokalnych podwykonawców i MŚP;
 - F. mając na uwadze, że w ostatnich dziesięcioleciach produktywność pracy rosła znacznie szybciej niż produktywność zasobów, a szacunki wskazują, że koszty pracy stanowią mniej niż 20 % kosztów produkcji, podczas gdy koszty zasobów sięgają 40 %;
 - G. mając na uwadze, że szereg dużych przedsiębiorstw z branży przetwórstwa przemysłowego realizuje strategie zorientowane na krótkoterminowe zyski finansowe, oraz mając na uwadze, że ciągła presja na wzrost rentowności kapitału negatywnie wpływa na innowacje, inwestycje w działalność badawczo-rozwojową, zatrudnienie, płace i odnawianie umiejętności;
 - H. mając na uwadze, że w okresie recesji zielony sektor gospodarki był jednym z głównych twórców netto miejsc pracy w UE, oraz mając na uwadze, że firmy z długoterminowym planem działania w zielonej gospodarce tworzą trwalsze miejsca pracy; mając na uwadze, że do 2020 r. w sektorach związanych z efektywnością energetyczną i energią odnawialną może powstać pięć milionów bezpośrednich i o wiele więcej pośrednich miejsc pracy;
 - I. mając na uwadze, że pracowników należy w odpowiednim czasie przygotować do przejścia na gospodarkę zasobooszczędną i przyjazną dla klimatu; mając na uwadze, że UE potrzebuje ambitnej, wydajnej ekologicznie i zielonej strategii przemysłowej, aby odtworzyć potencjał wytwórczy i stworzyć wymagające wysokich kwalifikacji i dobrze płatne miejsca pracy;
 - J. mając na uwadze, że społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw jest niezbędna do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju do roku 2030;
1. z zadowoleniem przyjmuje porozumienie zawarte na początku marca 2018 r., zgodnie z którym, dzięki zaangażowaniu związków zawodowych, zawieszono zwolnienie 497 pracowników zakładu produkcyjnego Embraco w Riva di Chieri, aby zapewnić czas na reindustrializację tego obszaru, oraz zagwarantowano im wynagrodzenia do końca roku;
 2. podkreśla, że to przede wszystkim na przedsiębiorstwie spoczywa odpowiedzialność za dbanie o pracowników, zapewnienia im szybkiego powrotu na rynek pracy i znalezienia wysokiej jakości zatrudnienia oraz, w razie potrzeby, przekwalifikowania; uważa ponadto, że rząd włoski powinien zainterweniować, by chronić pracowników, jeśli przedsiębiorstwo nie będzie wywiązywać się ze swoich obowiązków, oraz że należy rozważyć możliwość wykorzystania do tego celu Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji;
 3. potępia wszelkie przypadki, w których decyzja przedsiębiorstwa o przeniesieniu lub zakończeniu działalności sprawia, że pracownicy tracą miejsca pracy i dochody; ubolewa nad faktem, że Komisja nie przedstawiła wniosków ustawodawczych niezbędnych do zapewnienia pracownikom lepszej ochrony w przypadku przeniesienia

produkcji i zwolnień grupowych, a także do stawiania praw pracowniczych ponad kwestiami związanymi z funkcjonowaniem rynku wewnętrznego;

4. podkreśla, że skutki przeniesienia produkcji wykraczają poza zakres pojedynczego przedsiębiorstwa, co zwiększa potrzebę organizowania wielostronnych forów do omawiania kwestii socjalnych;
5. kładzie nacisk na to, że społecznie odpowiedzialne przenoszenie produkcji wymaga możliwie jak najwcześniejszego przygotowania oraz rozpoczęcia procesu, jak tylko pojawi się potrzeba restrukturyzacji, jeżeli chce się uniknąć konsekwencji gospodarczych, społecznych, środowiskowych i terytorialnych lub ograniczyć je do minimum;
6. podkreśla, że przedsiębiorstwa muszą brać pełną odpowiedzialność za decyzje w sprawie przeniesienia; uważa, że wszelkie przeniesienia należy wyjaśniać i uzasadniać, również pod względem wyboru środków przewidzianych do realizacji celów oraz możliwych rozwiązań alternatywnych; podkreśla potrzebę przeprowadzania konstruktywnych konsultacji ze wszystkimi zainteresowanymi stronami; domaga się, by wszystkie działania związane z przenoszeniem poprzedzono odpowiednim i terminowym przygotowaniem, z uwzględnieniem pełnego i rzetelnego zaangażowania przedstawicieli pracowników na wszystkich szczeblach, tak aby uniknąć konsekwencji gospodarczych, społecznych, środowiskowych i lokalnych lub je złagodzić;
7. domaga się przeglądu dyrektywy Rady 98/59/WE z dnia 20 lipca 1998 r. w sprawie zbliżania ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do zwolnień grupowych w celu zapewnienia – w przypadkach, kiedy masowych zwolnień dokonują przedsiębiorstwa nadal przynoszące zyski – że przedsiębiorstwa te ponoszą odpowiedzialność finansową za łagodzenie gospodarczych, społecznych, środowiskowych i lokalnych skutków ubocznych;
8. podkreśla, że fundusze UE w żadnym wypadku nie mogą być wykorzystywane jako zachęta do przenoszenia produkcji, zarówno bezpośrednio przez inwestycje produkcyjne, jak i pośrednio przez inwestycje w infrastrukturę; wzywa Komisję do opracowania skutecznych narzędzi w celu zapobiegania takim sytuacjom oraz do podejmowania środków naprawczych w przypadku niewłaściwego wykorzystania funduszy;
9. przypomina, że beneficjenci muszą zwracać wkłady z funduszy UE, jeżeli w okresie pięciu lat od otrzymania finansowania z UE ich przedsiębiorstwo przeniesie produkcję; w dalszym ciągu nalega na wydłużenie tego okresu do 10 lat, by zapewnić trwałość i skuteczność inwestycji dokonywanych z budżetu UE;
10. przypomina, że dyrektywy w sprawie zamówień publicznych przewidują włączenie jakościowych kryteriów udzielenia zamówień, takich jak propagowanie wysokich standardów socjalnych i środowiskowych oraz norm pracy; przypomina także, że nieprzestrzeganie międzynarodowych konwencji dotyczących warunków socjalnych i warunków zatrudnienia oraz ochrony środowiska stanowi naruszenie przepisów dotyczących udzielania zamówień publicznych;
11. zwraca się do Komisji, by w terminie jednego miesiąca przedstawiła Parlamentowi

sprawozdanie na temat tego, czy w związku z przewidzianym przeniesieniem produkcji Embraco otrzymało lub ma otrzymać wsparcie publiczne w jakiejkolwiek formie, poniżej lub powyżej progu de minimis pomocy państwa, w tym w postaci zachęt podatkowych; zwraca się do Komisji o dokonanie oceny, czy w tym kontekście jakkolwiek formę zachęty podatkowej można uznać za agresywne planowanie podatkowe lub unikanie opodatkowania;

12. wzywa państwa członkowskie do pilnego przyjęcia wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania osób prawnych, by zwalczać unikanie opodatkowania przez przedsiębiorstwa i zapobiegać szkodliwej konkurencji podatkowej między państwami członkowskimi; przypomina, że jeśli prawa do opodatkowania będą opierać się na równoważnej formule repartycji, przedsiębiorstwa działające w ramach systemu wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania osób prawnych nie będą już mogły stosować dumpingu podatkowego na rynku wewnętrznym UE;
13. zwraca uwagę na nadchodzący przegląd dyrektywy w sprawie ujawniania informacji niefinansowych; zwraca się do Komisji o przedstawienie opartych na tym przeglądzie wniosków ustawodawczych w sprawie zakresu dyrektywy (zwłaszcza w odniesieniu do łańcuchów podwykonawców) oraz wymaganej przejrzystości i porównywalności informacji, a także procedur administracyjnych niezbędnych do zapewnienia przestrzegania zobowiązań wynikających z dyrektywy;
14. kładzie nacisk na konieczność zwiększenia społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw w sektorze prywatnym za pomocą prawnie wiążących zasad; podkreśla, że społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw powinna obejmować prawa człowieka, praktyki dotyczące pracy i zatrudnienia, normy ochrony środowiska, standardy zwalczania przekupstwa i korupcji, np. dzięki dobremu zarządzaniu podatkowemu (czyli przejrzystości, wymianie informacji i sprawiedliwej konkurencji podatkowej);
15. z niepokojem zauważa, że poczyniono niewielkie postępy we wdrażaniu Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka; apeluje do UE o podejmowanie prawnie wiążących działań w celu pociągania do odpowiedzialności europejskich przedsiębiorstw i podmiotów finansowych winnych naruszania praw podstawowych, a także o zapewnianie skutecznych środków zaradczych oraz mechanizmów rozpatrywania skarg i mechanizmów sankcji;
16. uważa, że mechanizmy dochodzenia roszczeń zbiorowych powinny być dostępne we wszystkich przypadkach naruszeń praw podstawowych; wzywa Komisję do zaproponowania przepisów UE w sprawie zbiorowego dochodzenia roszczeń o zaprzestanie bezprawnych praktyk oraz roszczeń odszkodowawczych dotyczących naruszeń wszystkich praw przyznanych na mocy prawa Unii, w tym praw pracowniczych;
17. ponownie apeluje do UE i państw członkowskich o konstruktywny udział w pracach międzyrządowej grupy roboczej ds. spółek międzynarodowych i innych forach biznesowych podejmujących kwestie praw człowieka, w celu ustanowienia – w oparciu o Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka – obowiązkowych i wiążących ram prawnych dotyczących tego, w jaki sposób przedsiębiorstwa zapewniają przestrzeganie praw człowieka oraz wywiązują się z obowiązków wynikających z norm społecznych i środowiskowych;

18. ponawia wezwanie do opracowania wspólnej unijnej polityki reindustrializacji, która połączy konkurencyjność, zrównoważony rozwój i jakość zatrudnienia oraz umożliwi przemysłowi odgrywanie czynnej roli w przestawieniu się na zrównoważony rozwój i radzeniu sobie z najważniejszymi wyzwaniami społecznymi; apeluje, aby politykę tę oprzeć na jasno określonych celach i wskaźnikach – w tym na ambitnych celach w zakresie efektywności energetycznej, zasobów i klimatu – oraz na podejściu uwzględniającym cykl życia i gospodarkę o obiegu zamkniętym;
19. przestrzega, że w przyszłości przedsiębiorstwa mogą być zrównoważone tylko pod warunkiem, że będą funkcjonować w zrównoważonej gospodarce, oraz że może nie istnieć alternatywa wobec gospodarki niskoemisyjnej obejmującej również ochronę społecznego i przyrodniczego kapitału na świecie, a w procesie tym społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw musi odgrywać decydującą rolę;
20. zauważa, że przejście na zieloną gospodarkę ma duży potencjał pod względem tworzenia lokalnych miejsc pracy, które nie mogą zostać przeniesione, na obszarach, których nie da się zastąpić; zauważa, że istnieją przekonujące dowody na to, iż w ostatecznym rozrachunku przejście się na zieloną gospodarkę wywrze pozytywny wpływ na zatrudnienie; zrównoważona działalność gospodarcza, np. oszczędność energii, wymaga bowiem większego nakładu pracy niż czynności, które zastępuje, i może sprawić, że regiony osiągną większą samowystarczalność;
21. uważa, że aby zmaksymalizować potencjał zatrudnienia netto w zielonej gospodarce, ludziom aktywnym zawodowo należy stworzyć odpowiednie możliwości nabywania nowych umiejętności potrzebnych w gospodarce o obiegu zamkniętym oraz radzenia sobie z przechodzeniem na bardziej zrównoważone procesy produkcji i produkty; wzywa do opracowania europejskiej strategii kształcenia i szkolenia wspierającej przedsiębiorstwa, instytuty badawcze i partnerów społecznych we wspólnym badaniu potrzeb w zakresie umiejętności dla celów zrównoważenia środowiskowego;
22. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.